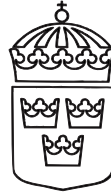

Kommittédirektiv

Översyn av lagen om åtgärder mot förorening från fartyg

Dir.
2010:73

Beslut vid regeringssammanträde den 15 juli 2010

Sammanfattning

En särskild utredare ska se över lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg bl.a. i syfte att göra lagen mer systematisk, effektiv, användarvänlig och lättare att överblicka. Om utredaren finner det lämpligt ska en ny lag föreslås. Som en följd härav bör även den nuvarande förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg ses över och eventuellt ersättas med en ny.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2011.

Bakgrund

Lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, den s.k. LÅFF, trädde i kraft den 1 januari 1981 och ersatte då lagen (1972:275) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg och lagen (1976:6) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg inom Östersjöområdet.

Behovet av utredning

Efter tillkomsten av LÅFF har regleringen av förorening från fartyg utvecklats i mycket stor omfattning. Ett flertal av bilagorna i 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg (MARPOL 73/78) har trätt i kraft och

genomförts i den svenska regleringen. Den så kallade Östersjöstrategin om mottagning av fartygsgenererat avfall och tillhörande frågor infördes i lagen 2001. Till det kan nämnas att ett antal EU-rättsakter har genomförts i lagen de senaste åren.

Detta har medfört att LÅFF ändrats ett stort antal gånger och blivit mycket svår att överblicka och använda. Dåvarande Sjöfartsinspektionen hos Sjöfartsverket pekade i en skrivelse, daterad den 21 december 2007, på bl.a. några av problemen med den nuvarande lagen och förordningen. För att förbättra LÅFF och göra den mer användarvänlig krävs, enligt Sjöfartsinspektionen, så genomgripande förändringar att det finns anledning att överväga att ersätta den med en ny lag. Som en följd härav ansåg Sjöfartsinspektionen att den nuvarande förordningen om åtgärder mot förorening från fartyg också bör ses över.

Regeringen delar Sjöfartsinspektionens uppfattning.

Uppdraget

En särskild utredare ska se över lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg i syfte att göra den mer systematisk, effektiv, användarvänlig och lättare att överblicka för både enskilda och det allmänna. Utredaren ska lämna de författningsförslag som denna översyn ger anledning till. Om utredaren finner det lämpligt ska en ny lag föreslås. Även förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg bör ses över och om lämpligt ersättas med en ny förordning.

Bestämmelserna på miljöområdet har förändrats i snabb takt och LÅFF eller en eventuell ny lag bör utformas på ett sådant sätt att framtida internationella, EU-rättsliga eller nationella bestämmelser blir enkla att infoga. Bland annat ska utredaren beakta de möjligheter som regeringsformen ger att delegera normgivning till regering och myndigheter.

Utredaren ska särskilt utreda följande frågeställningar:

Fartygssäkerhetslagen

Fartygssäkerhetslagen (2003:364) har en likartad funktion som LÅFF, men skiljer sig från denna då fartygssäkerhetslagen har fartygens säkerhet som skyddsintresse och LÅFF har miljö-

skydd. I nuvarande LÅFF saknas flera bestämmelser av generell natur såsom t.ex. rätten att förbjuda ett fartygs resa om tillsynsmyndigheten nekas tillträde till fartyget.

Utredaren ska undersöka möjligheten att, om det är praktiskt möjligt, införa likartade grundläggande bestämmelser i LÅFF som i dag finns i fartygssäkerhetslagen.

Finansiering på bekostnad av fartygets redare eller ägare

Enligt 7 kap. 9 § LÅFF får Transportstyrelsen i vissa fall låta verkställa en åtgärd på bekostnad av fartygets redare eller ägare. Transportstyrelsen har möjlighet att kräva att säkerhet ska ställas för betalningen. Det finns emellertid inget finansieringssystem för de fall då fartyget saknar känd ägare eller då ägaren saknar tillgångar. Utredaren ska analysera gällande finansieringssystem och föreslå hur de problem som kan uppstå då fartyget saknar känd ägare eller då ägaren saknar tillgångar kan motverkas.

Översyn av sanktionssystemet

Utredaren ska se över sanktionssystemet i LÅFF i syfte att göra det enklare och mer effektivt. I arbetet med översynen ska utredaren särskilt titta på möjligheten att förtydliga reglerna om straffsanktioner för att säkerställa ett effektivt system för efterlevnad av de föreskrivna kraven. Utredaren ska därutöver ta ställning till om det är möjligt och lämpligt att utöka de rättsliga grunderna att meddela nyttjandeförbud eller införa administrativa sanktioner i stället för de straffrättsliga sanktioner som kan utdömas. Detta för att överträdelser ska beivras i högre utsträckning än vad hittills varit möjligt vilket på sikt bör medverka till bättre efterlevnad av lagstiftningen. Vid sina överväganden om sanktionssystemet ska utredaren beakta Sveriges i sammanhanget relevanta internationella och mellanstatliga åtaganden.

Regleringens tillämpningsområde

Utsläppsbestämmelserna i LÅFF är, såvitt avser olja, inte tillämpliga på fritidsfartyg. När det gäller sådana fartyg anges endast att utsläpp av olja eller oljehaltig blandning bör undvikas

om det är praktiskt möjligt. Utredaren ska överväga om LÅFF i alla dess delar ska bli tillämplig även för fritidsbåtar.

Konsekvensbeskrivning

Utredaren ska göra en konsekvensutredning av lämnade författningsförslag och belysa effekterna av dessa. I de konsekvensbeskrivningar som ingår i uppdraget ska utredaren redovisa och om möjligt beräkna de följder i form av administrativa lättnader för enskilda och det allmänna som kan uppstå. Utredaren ska särskilt beakta regeringens arbete med regelförenkling och föreslå möjliga förenklingar som har identifierats inom ramen för utredningen.

Utredaren ska även bedöma och redovisa förslagets eventuella direkta och indirekta konsekvenser av betydelse för miljön. Till det hör att belysa de fördelar och nackdelar förslagen får på det samlade miljöarbetet.

Samråd och redovisning av uppdraget

Utredaren ska samråda med berörda myndigheter och organisationer. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2011.

(Näringsdepartementet)